

Jos van der Horst en Bart van Kessel zijn sinds 2005 verbonden aan project Gedragswerk (www.gedragswerk.nl), dat werkt aan vermindering van het aantal leerlingen dat thuiszit. Van der Horst en Van Kessel schreven het boek *Iedereen aan boord, samen werken aan passend onderwijs voor kinderen voor wie dit niet vanzelf spreekt*. Uitgeverij SWP, 2014, 29,90 euro.

Thuiszitters terugbrengen naar de schoolbanken

In het heetst van de zomer werd een wet van kracht die wij een warm hart toedragen: de Wet passend onderwijs. Niet langer is het alleen een kwestie van goede wil om kinderen die uit de onderwijsboot dreigen te vallen weer aan boord te krijgen. Nee, nu is het een wettelijke verplichting. Dat juichen wij toe.

In ons werk bij Gedragswerk - een project om kinderen die thuiszitten weer in de schoolbanken te krijgen - hebben wij maar al te vaak gezien dat de pogingen een passende onderwijsplek te vinden, strandden op nodeloze angsten, botsende belangen en verwarrende communicatie. Met, ondanks de inzet van velen, een kleine 15000 thuiszitters als gevolg. De nieuwe wet zien wij als aanmoediging en stok achter de deur om deze groep snel te laten slinken.

Uit ervaring weten we inmiddels waar het vaak misloopt. Wat ons vooral opviel, was dat er veelal een hele geschiedenis voorafgaat aan het uitvallen van een leerling. Het zijn signalen die niet zijn opgepikt of waarop steeds op dezelfde wijze, zonder succes, is gereageerd. Tot frustratie van alle partijen. We noemen ze 'kantelsituaties': momenten in het leven van een leerling waarop zijn ontwikkeling met een adequate reactie nog de goede kant op kan gaan. In de praktijk kantelt het helaas vaak de verkeerde kant op. Tijdig stilstaan bij de signalen kan escalatie voorkomen.

'Nodeloze angsten en botsende belangen'

Ook opvallend: vaak kiezen betrokken partijen - leerkrachten, leerlingbegeleiders, ouders, mensen van jeugdzorg - bij problemen steeds voor eenzelfde aanpak, maar dan intensiever. Maar waarom lukte het eerder niet? En wat speelt er nu echt? Wij hebben geleerd dat eerst een stap terug doen en de situatie analyseren, meer oplevert dan al te snel tot handelen overgaan. Bij zo'n onderzoek is het onontbeerlijk het kind in zijn sociale context te zien. Want wat het thuis, in de wijk, op de sportschool of bij opa en oma meemaakt, speelt allemaal mee.

Het lijkt een open deur dat bij het vinden van oplossingen communicatie essentieel is. Toch benadrukken we het nog eens. Het vinden van passende oplossingen staat of valt met de bereidheid om met open vizier gesprekken te voeren met alle betrokkenen. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan want de emoties kunnen hoog oplopen. Open communicatie veronderstelt de bereidheid om over de eigen schaduw heen te springen. Alles moet draaien om de vraag wat het kind of de jongere nodig heeft om de draad in het onderwijs weer op te kunnen pakken. Omdat hij nog een heel leven voor zich heeft. En passend onderwijs de basis is voor een goede toekomst. ◀

Mail en win een boek

Uitgeverij SWP verloot vier gratis exemplaren van het boek *'Iedereen aan boord'* onder de lezers van magazine *School!* Wilt u zo'n boek winnen, stuur dan snel een mailtje naar **actie verlopen**

De boeken worden verdeeld op volgorde van binnenkomst van de mailtjes.

Ook u kunt met een column in *School!* staan. Mail naar redactie@voo.nl. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen aan te passen of te weigeren.